

משל על שלושה נהרות

לאחר מותו של **נעם כנפו (14)** הוציאו הוריו את הספר שכתב ללא ידיעתם

מאיה בניטה

”

פרופ' דן אריאלי
על הספר: נעם הבין
שיש אספקטים
שונים להגדרה של
דרך נכונה

בדרך כלל הייתי מעדיף לחוות את החוויות בעצמי – לצאת בעצמי למסעות, לחוות ריגושים והרפתקאות, לפגוש באנשים, בחיות ובמפלצות, לרכוב ולנצח בו, לחקור יער ולגלות בו מבוך עתיק. לעתים הייתי מעדיף לצפות מן הצד – לראות אדם בוער ולא להיות במקומו, לדבר עם מת או עם רוח אך לא להתחלף איתו. לעתים אתה רוצה לדעת מה עשו אחרים ולקחת מהם השראה. לעתים אתה רוצה להפליג בספינה כשהרוח על פניך, ולעתים אתה רוצה להיות המלך השולח את רב החובל האמיץ למסע.”

כך תיאר נעם כנפו את חוויית הקריאה שלו כשהיה בן 12 בלבד. באותו גיל כתב נעם את “הדרך הנכונה” שיצא לאור לאחרונה כספר (הוצאת מדיה 10). נעם לא זכה לראות את הג'רסה המורפסת בן 14 ולבו גרם. את פרסום הספר יזמו הוריו – סיגל ואריאל – בזכות קמפיין למימון המונים שהושלם בתוך שבועיים. סיגל (52) היא מנהלת שיווק פרסום ומיתוג במכון חרוב, אמנית ציור וצילום; אריאל (51) הוא פסיכולוג התפתחותי שמלמד באוניברסיטה העברית. השניים הורים לשני ילדים מלבד נעם: גיל (18) ואורי (12).

החיים במשפחת כנפו ממודיעין התנהלו על מי מנוחות עד 21.5.2014. סיגל: “נעם קם במצב רוח מרומם. הוא למד בכיתת מחוננים והיה אמור לנסוע עם הכיתה לביקור באוניברסיטת תל-אביב. הוא יצא מהבית עם אוזניות ושמע את המוזיקה שהוא אוהב. חמש דקות אחר כך הוא התמוטט מול הגן של הבת שלנו. אחת האמהות בגן קראה לנו להגיע מהר. חשבנו שהוא שבר

את הרגל, אבל כשהגענו ראינו חובשים שניסו לבצע בו החייאה ללא הצלחה. נעם מת במקום. אחרי מותו התברר שסבל מרלקת שריר הלב (מיוקרדיטיס). לא היה שום סימן מקדים לכך. נעם היה בריא וחזק.”

- **איך אתם מתמודדים עם האבל?**
אריאל: “זה כמו שמישהו מוציא לך איבר מהגוף ואתה מרגיש כאבי פנטום שנים אחר כך. יש הלל גדול שאי-אפשר למלא. בשנה הראשונה למותו של נעם נסענו כל המשפחה לשבתון אקדמי מטעם העבודה שלי בקנדה. באותה השנה בנינו את עצמנו מחדש והיינו בעיקר ביהוד.”
- **איזה מין ילד היה נעם?**
סיגל: “יפה, גבוה, חכם, יצירתי, רגיש ומיוחד. היה לו חבר עם בעיות של ויסות חושי, ובכל פעם שהוא יצא מאיזון, נעם היה משוחח איתו עד שנגרע. הוא אהב להתנסות בכל, והיה לו הרבה תחומי עניין כמו מדעים, אמנות, בישול וספרות. עד גיל 14 קרא אלפי ספרים וסיים ספר בתוך יום.”
- לצד אהבתו לספרים, נעם נהג לכתוב. הוריו לא ידעו על כך: “בשבועה פרצנו למחשב שלו וגילינו שכתב המון סיפורים שמעולם לא קראנו, מספר אריאל. “הסיפורים חשפו דברים בו שלא הכרנו. זה עזר לנו בהתמודדות עם האובדן. כשאנחנו חושבים על נעם, הוא כאן.” “הדרך הנכונה” מתאר נסיד-ילד שיצא למסע

ISO 64

”
אריאל כנפו:
הסיפורים חשפו דברים בנעם שלא הכרנו, זה עזר לנו בהתמודדות עם האובדן

לעיר הבירה כדי לקבל את המלוכה. הוא מגיע לעיר נמל ועומד מול שלושה נהרות: נהר האדם, נהר הנץ ונהר הצבי. נהר האדם מהיר אך הדרך בו מסוכנת, נהר הצבי מהיר אך הספינות ששטות בו עלולות להתרסק לסלעים, ונהר הנץ ארוך, איטי אך בטוח. הילד מתלבט באיזה נהר לישוט כדי להגיע ליעד. איורים של אלעד מועלם ממחישים את הסיפור (לפרטים: BlueDragon.be). “במבט ראשון אפשר להניח שמדובר בספר ילדים, אך זה ספר עם מסרים עמוקים שגם מבוגרים יכולים להתחבר אליו”, אומר אריאל. “זה משל המציג את האופן שבו אנשים חושבים על הדרך הנכונה ביותר עבורם. הוא מציג התלי-טיות וקבלת החלטות.” סיגל: “הספר מלמד

670

שובו של התינוק בחליפה

"בייבי בוס 2 - עסק משפחתי"

ארבע שנים חלפו מאז שעלה הסרט "בייבי בוס". מאז כבר הספקתי לשכוח מה בדיוק קרה בו, אבל דבר אחד זכרתי: בתי (או בת ארבע) ואני נהנינו ממנו מאוד. כך שלהקרנה של סרט ההמשך הגענו עם התלהבות וציפייה גדולה.

מגיל 5 ומעלה

דקות ספורות אחרי תחילת הסרט מוצגת תזכורת מאירועי הסרט הקודם: לילד טים בן השבע בעל הדמיון המפותח נולד אח תינוק שמעורר את קנאתו. מהר מאוד הוא מגלה שאי חיו התינוק יכול לדבר, נוהג לעטות חליפה ולמעשה משמש מנכ"ל של חברת תינוקות עולמית.

בסרט ההמשך טים הוא כבר גבר נשוי ואב לשתי בנות, אחיו הקטן הוא איש עסקים נחשב, והם בקושי מתראים. אבל מתברר שבתו התינוקת של טים הלכה ברדכי הרוד. עכשיו היא משמשת בתור מנכ"לית של חברת תינוקות, ועליה להילחם במזימה מרושעת של מנהל בית הספר של אחותה. לעזרתה היא מגייסת את אביה ואת דודה שלוגמים שיקוי קסמים והופכים שוב לילד ותינוק.

בעיניי הסרט היה מפורז מדי לכל אורכו, מלא סצנות מהירות מדי, רעשניות מדי ולמרבה הצער לא משעשעות מדי. הדרך שבה החליטו להשיב את דמויות הסרט המקורי ולהפוך אותן שוב לזאטוטים, הייתה מאולצת וצורמת. עם זאת, בתי נהנתה מאוד מהסרט וצחקה הרבה. אחרי הכל, היא קהל היעד, וזה מה שחשוב.

אריצות-הברית 2021, 107 דקות. בגרסה אנגלית ובדיבוב עברי

יפעת מנהרדט

שהדרך חשובה לא פחות מהיעד. החוויות שאנשים עוברים בדרך הן חלק משמעותי מתהליך ההתבגרות הנלווה למסע.

● מדוע היה לכם חשוב להוציא את הספר? סיגל: "נעם היה ילד מיוחד שהשאר אחריו תוכנות, ורצינו שהי עולם יכיר אותו".

בסוף הספר מופיע מכתב שכתב נעם ובו ביקורת על מערכת החינוך. בין השאר הוא מציג לבנות לכל תלמיד תוכנית אישית עם הנושאים שבאמת מעניינים אותו, לאפשר פתרונות יצירתיים לשאלות, להעניק יחס שווה לתלמידים ולא למרדו אותם בציונים. המכתב הופץ באינטרנט ונעשה ויראלי. "זאת הצוואה של נעם, וחשוב שהיא תגיע לאנשים רבים וכמה שיותר רחוק. המכתב תורגם לאנגלית ומופיע בלוח השראה של בית ספר בניו ג'רזי", מספר אריאל.

ספר מופיעים ניתוחים לספרו של נעם מאת פרופ' דן אריאלי, פרופ' יורם יובל, הסופרת צרויה שלו ועוד. "נעם התחיל לתהות מהי הדרך הנכונה כבר בגיל צעיר מאוד. הוא הבין שיש אספקטים שונים להגדרת של דרך נכונה: דרך בטוחה יותר, דרך בטוחה פחות, איטית יותר, מהירה יותר. נעם הראה כי מי שמלווה אותנו בדרך - חשוב גם הוא", כתב פרופ' אריאלי. "פנינו אל פרופ' אריאלי כי חשבנו שאם הוא יכתוב כמה מילים על הספר, זה יעזור לאנשים להסתכל עליו בעיניים אחרות ולא רק כספר לילדים, כי יש בספר הרבה רבדים", אומרת סיגל.

כבר עכשיו יש השפעה לספר: מנהלת בית הספר למחוננים במו דיעין יצרה קיר שבו מוצג הסיפור של נעם, ובבית הספר היסודי שבו למד פתחו תוכנית הכנה לחטיבת הביניים בהשראת הספר. התלמידים לומדים להכיר את עצמם מחדש ואת שאר התלמידים.

מגיש העבודה היצירתית ביותר בתחרות המדענים והמפתחים הצעירים של מוזיאון המדע בירושלים מקבל מלגה ממשפחת כנפו. "בחרנו ביצירתיות כי זו אחת התכונות שאפיינו את נעם. ברור לנו שהוא היה משתתף בתחרות אם היה בחיים", אומרת סיגל. בתוך כך אריאל ועמיתיו במחלקה לפסיכולוגיה פתחו מעבדה פתוחה על שם נעם במוזיאון המדע בירושלים.

● איך לדעתכם נעם היה מרגיש אם היה רואה את הספר שלו יוצא לאור?

סיגל: "אני בטוחה שהוא היה גאה. הוא היה רוצה להעביר מסר של הומניות, או כמו שאנחנו קראנו לזה - 'להגדיל את הטוב'. היה לו תמיד חשוב להיות באנרגיות טובות ולראות את מי שמולו בעין טובה ולא ביקורתית".

אריאל: "המסר השני שהוא היה רוצה להעביר הוא מחשבה חופשית ויצירתיות, לשחרר את החשיבה מכבלים. הוא כתב סיפור על דרקון רשע שהבל הפה שלו יכול לרפא אנשים. גיבור הספר נפגש עם הדרקון ומנהל איתו מלחמת חידות. כשהדרקון פותח את פיו לענות, הגיבור אוסף את הבל הפה כדי לרפא את התושבים. הסיפור ממחיש את המסר להשתמש בתחום וביצירתיות כדי להגדיל את הטוב ולעזור לאחרים". ■